

Tehnoloogiaga rikastatud võõrkeeleõpe: õpilaste kaasatus ja õppedisain

Aleksandra Ljalikova, Aigi Heero, Merilyn Meristo, Ekaterina
Batrakova, Terje Väljataga, Tiina Anspal, Merike Saar

30. jaanuar 2024 TLU

Projektist

FUR projekt “Tehnoloogiaga rikastatud võõrkeeleõpe: interdistsiplinaarse uurimisrühma loomine uurimismeetodite ja -instrumentide väljatöötamiseks” 2021-2024

4 TÜHI, 3 HTI, 3 DTI uurijad, 12 võõrkeeleõpetajat, 4 haridustehnoloogi, 2 magistriõppe tudengit.

2021-2022 Teoreetilise raamistiku, uurimisinstrumentide ning sekkumise väljatöötamine

2022-2023 Koosloomelabori läbiviimine ja andmete kogumine

2023-2024 Andmete analüüs ja jätku- ning arendusuuringu suunade väljatöötamine.

Õpilase kaasatus: teoreetiline raamistik

Motivatsioon - aktiivõpe - kaasamine (engagement) ehk kaasama on “tegevusverb õppekava ja tegeliku õppimise vahel” (Skinner and Pitzer, 2012: 23)

Kaasatus ja kaasamine

Kaasatus eeldab isikut (agent), objekti (X is engaged with) ja tegevust (action), põhineb eesmärgil, sõltub kontekstist ja ajastust, on dünaamiline (Appleton et al., 2008; Reschly&Christenson, 2012; Hiver et al 2023)

Keeleõppe omapära: keel on õpiobjekt, õppevahend ja tegevus (Puren, 2008)

Akadeemiline kaasatus (school engagement) vs Kaasatus tunni (task engagement)

ABC mudel - afektiivne, käitumuslik ja kognitiivne kaasamise mõõtmed (Fredricks, Blumenfeld & Paris, 2003)

IKAP mudel - interaktiivne, konstruktiivne, aktiivne ja passiivne kaasamisviisid (Chie&Wylie, 2014)

IKAP Chi&Wylie, 2014

<i>PASSIIVNE</i> <i>Vastuvõtmine</i>	<i>AKTIIVNE</i> <i>Manipuleerimine</i>	<i>KONSTRUKTIIVNE</i> <i>Loomine</i>	<i>INTERAKTIIVNE</i> <i>Dialog</i>
<i>Loengu kuulamine, teksti lugemine, video jälgimine</i> <i>midagi muud tegemata.</i>	<i>Kordamine või harjutamine; sõnasõnaliste märkmete tegemine; allajoonimine või esiletõstmine; kokkuvõtte tegemine kopeerimise ja kustutamise teel; video manipuleerimine seda peatades, mängides, edasi ja tagasi kerides.</i>	<i>Valjusti reflekteerimine; mõistekaartide joonistamine; küsimuste esitamine; omasõnaliste selgituste andmine; tekstide lõimimine; oma sõnadega märkmete tegemine; videos esinevate mõistete selgitamine.</i>	<i>Paarilisega või rühmas oma seisukoha kaitsmine; oma arusaamade selgitamine; sarnasuste ja erinevuste arutamine; üksteisele sisuküsimuste esitamine.</i>

Uuring 1: meetodid

Uurimisküsimused:

- *Milline on õpetajate arusaam õpilase kaasatusest võõrkeeletunnis?*
- *Kuidas on seotud digitehnoloogia ja õpilase kaasatus?*

Osalejad: 10 õpetajat (sh 6 võõrkeeleeõpetajat ja 4 haridustehnoloogi) Koosloomelabori osalejad enne sekkumist

Andmete kogumine: Poolstruktureeritud intervjuud, 45-70 min

Andmete analüüs: IPA Tõlgendav fenomenoloogiline lähenemine (Smith, 2021)

Kolm analüüsitaset: kirjeldav (idiosyncratic) - tõlgendav (hermeneutic) - tähendust loov (phenomenological)

Tulemused 1.1

Õpetajate arusaam õpilase kaasatusest võõrkeeletunnis

IPA kirjeldava taseme tulemused: õpetaja vaade klassiruumis toimuvale (IKAP mudeli alusel).

Passiivne faas: kuulab (8), loeb (1), mõtleb kaasa (1), vaatab videot (1), [info] “kleepub külge (1), saab aru (1). Samuti: Ei kirjuta üles, ei tee märkmeid, ei küsi, on vait, ei räägi

Aktiivne faas: vastab küsimustele, sobitab, joonistab sõna, töötab kaasa/ osaleb (3), teeb ülesannet (4) tegutseb (2), süveneb, avastab, filmib, otsib infot (3), teeb märkmeid (2), kirjutab üles (2), keskendub, märkab ja analüüsib vigu.

Konstruktiivne faas: küsib küsimusi (8), koostab sõnapilve, kasutab keelt, loob oma blogi (2), õpimappi/ e-portfooliot (2) või esitlust (2) , teeb videot (3), uurib (3), räägib, teeb vigu, koostab teksti (2), analüüsib vigu, argumenteerib, pakub ideid, leiab lahendusi, seletab teistele (2), täpsustavad.

Interaktiivne faas: rühma- ja paaristööd (9), arutavad, osaleb arutelus, avaldab arvamust (4), pakub sisendit teemasse, teeb ajurünnakut, räägib õpetajaga kaasa, suhtleb õpetajaga ja teistega (2), mängivad mängu, väljendavad mõtet mingis vormis, ei ole vait, täidab töölehte teistega koostöös, võistlevad.

Passiivne faas: jah või ei?

Aktiivne faas: käitumuslik komponent

Interaktiivne vs konstruktiivne faas

TALLINNA ÜLIKOOL

Tulemused 1.2

Õpetajate arusaam õpilase kaasatusest võõrkeeletunnis

IPA tõlgendava taseme tulemused

Sotsiaal-emotsionaalne komponent: silmad säravad (2), huvitav (7), meeldib (2), rühmatöö meeldib, digitehnoloogia meeldib [võib pakkuda ka lõbu ja lõõgastust (2)], ei karda sõna võtta [range õpetaja puhul kardab], sõbralik atmosfäär, mõttega ja südamega [asja juures], tahe (2), valiku andmine, tuju.

Eneseregulatsioon: keskendub ülesandele, on teadlik selle eesmärgist

Huvitav tund

Vahelduv perspektiiv: tund vs väljaspool tundi

Tulemused 1.3

Õpetajate arusaam õpilase kaasatusest võõrkeeletunnis

IPA tähendust loova taseme tulemused

Kaasatus kas tunni (1.1 ja 1.2) või üldisemalt kooli ehk akadeemilisel tasemel

- eneseregulatsioon (kaugem õpieesmärk, prioritseerimine, aja planeerimine, eneserefleksioon)
- motivatsioon (hinded, huvi, valikuvõimalus)
- sotsiaal-emotsionaalne komponent (sotsiaalne vastutus, partnerlus, mentorlus, uhkus)
- mõtestatud õppimine (õpitu sidumine päriseluga ja enda eluga)
- lõimimine

Tulemused 1.4

Kuidas on seotud digitehnoloogia ja õpilase kaasatus?

Märgitud nii tunni (lõbu, lõõgastus, pehme moment, liiga palju takistab/väsitab, hajutab tähelepanu, nutitelefon (2 takistab, 1 ei takista), võtab aega, võimaldab [õppimise] tempot individualiseerida) kui ka kooli (võib alt vedada, nõuab ettevalmistust, võimaldab vaheldust, erinevad õpikeskkonnad, nt õuesõpe) tasemel.

- Seotud eneseregulatsiooniga,
- seotud digipädevusega,
- digipädevus on seotud õpikultuuriga, inglise keele oskusega,
- kasutamine võib sõltuda kooliastmest.

Uuring 2

Õpilast kaasavad võõrkeele õppedisainid ja õpetaja-õpilase vaade

Uurimisküsimused:

2.1. Milliseid mustreid võis täheldada IKAP mudelil põhinevates õppedisainides? Milliseid kognitiivse kaasamise viise ja õppetegevusi on õpetajad planeerinud ja läbiviinud õppedisainides?

2.2 Milline on õpilaste arusaam õppedisainist? Milliseid kognitiivse kaasamise viise ja õppetegevusi õpilased kogesid õppedisainides?

Osalejad: 7 õpetajat ehk 6 kooli ja 158 õpilast

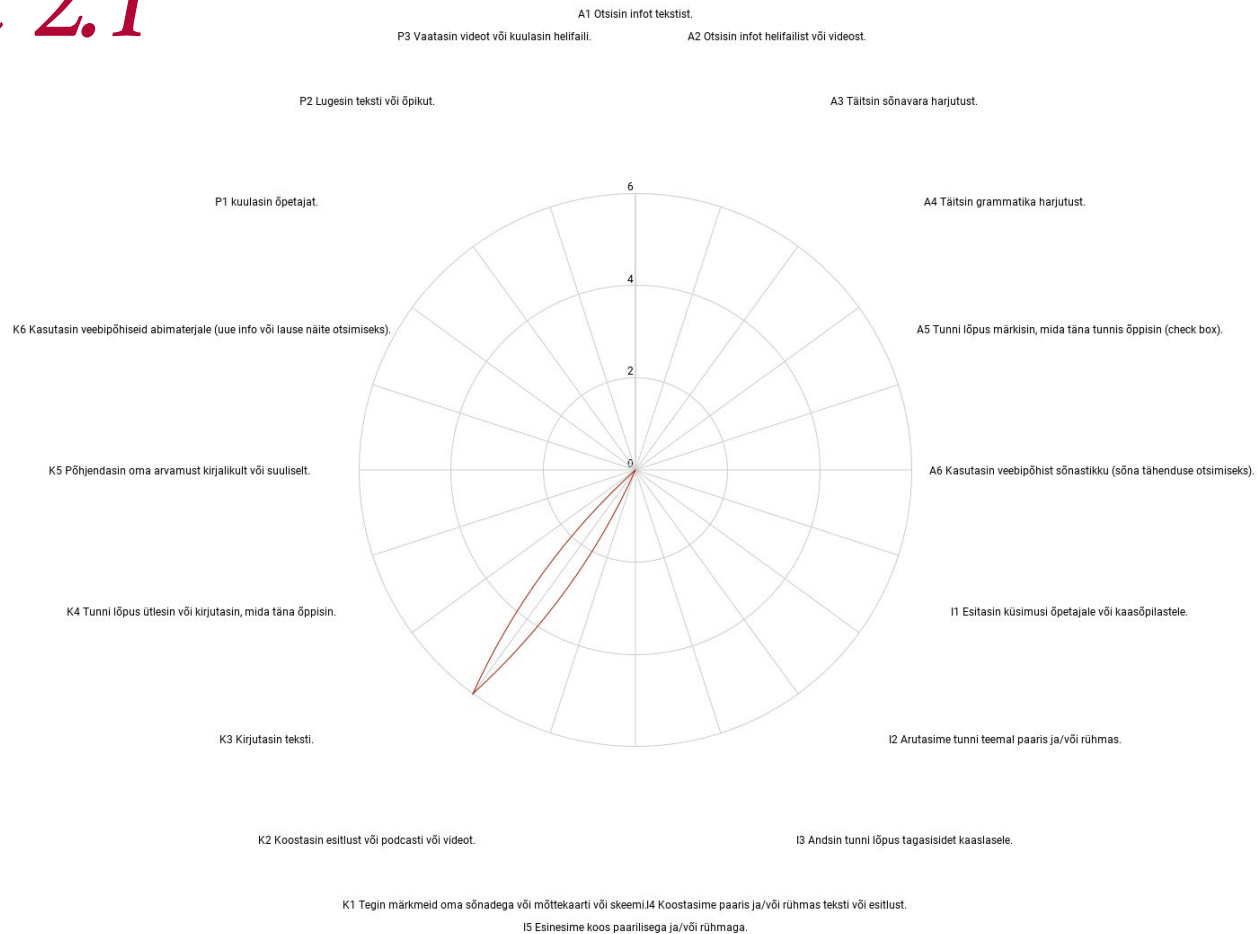
Arendusuuring: Koosloomelaboris loodud 25 õppedisaini (õppedisain - koolitund)

Andmete kogumine: Kooloomelabori õpitegevused, arutelud ja loodud artefaktid ning poolstruktureeritud intervjuud (õpetaja vaade); IKAP-i mudelil põhinev küsimustik õpilastele iga koolitunni lõpus (kohandatud Barlow et al. 2020 põhjal) (õpilase vaade)

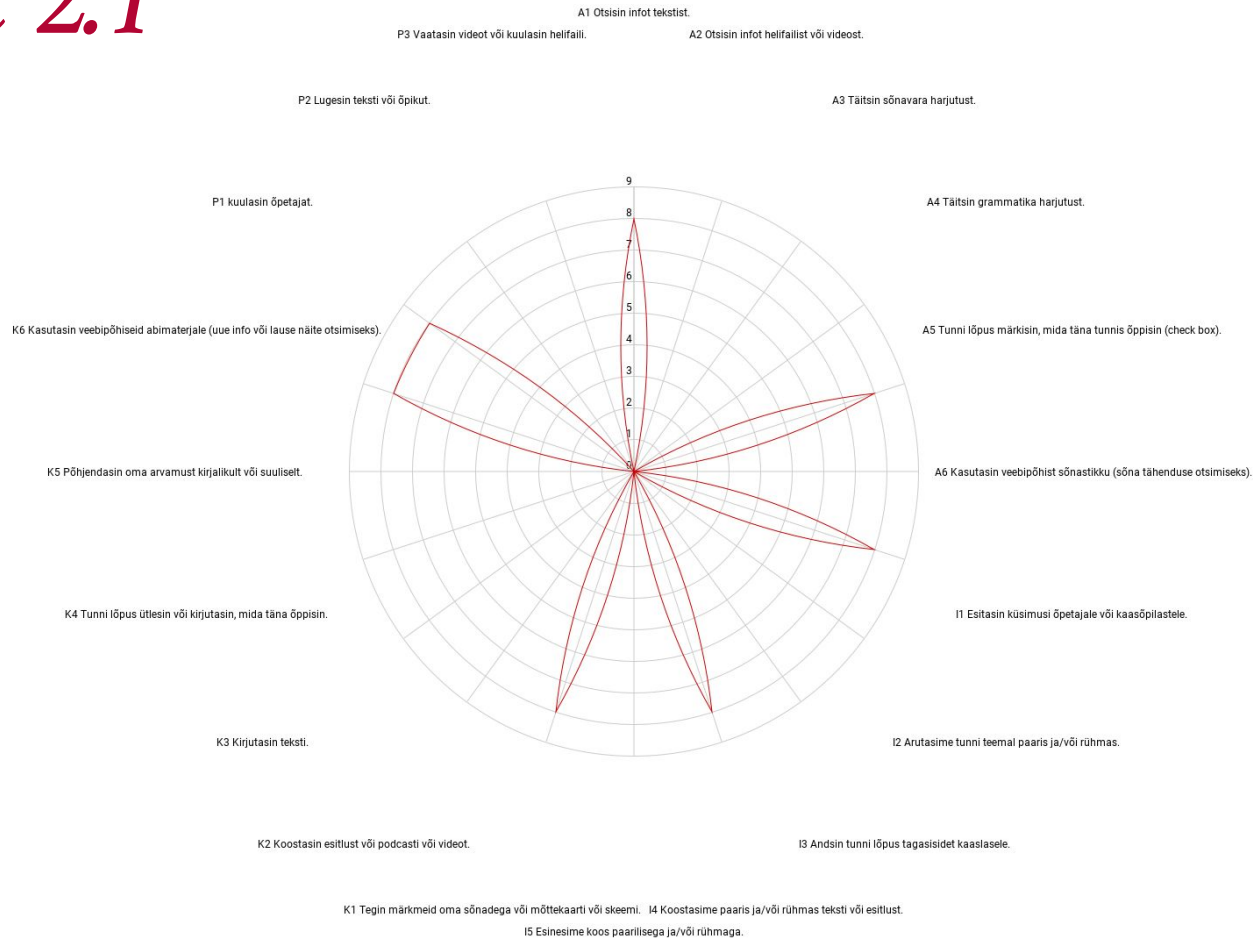
Tulemused 2.1

*Õpetaja vaade: homogeense
õppedisaini näide*

Tulemused 2.1

Õpetaja vaade: heterogeense
õppedisaini näide

Tulemused 2.2

Õpilast kaasavad võõrkeele õppedisainid ja õpetaja-õpilase vaade

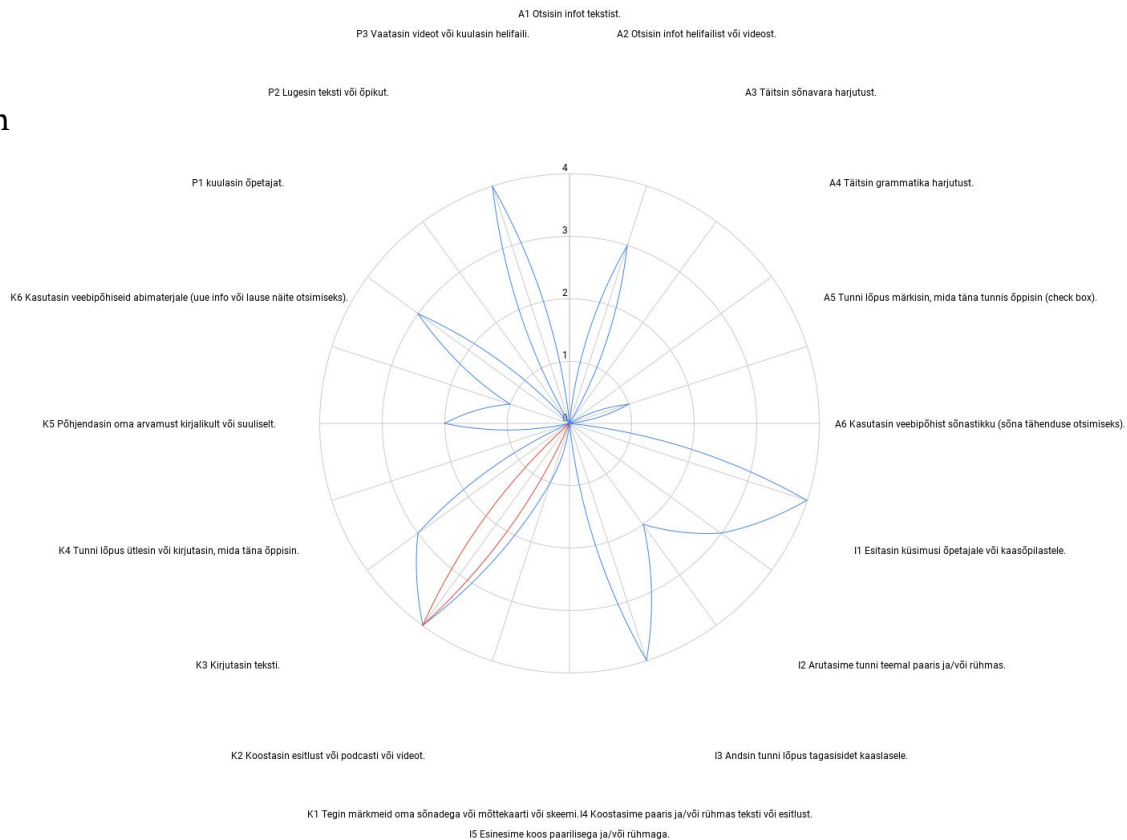
Milline on õpilaste arusaam õppedisainist? Milliseid kognitiivse kaasamise viise ja õppetegevusi õpilased kogesid õppedisainides?

Tulemused 2.2

— Õpetaja kavandatud ja läbiviidud disain

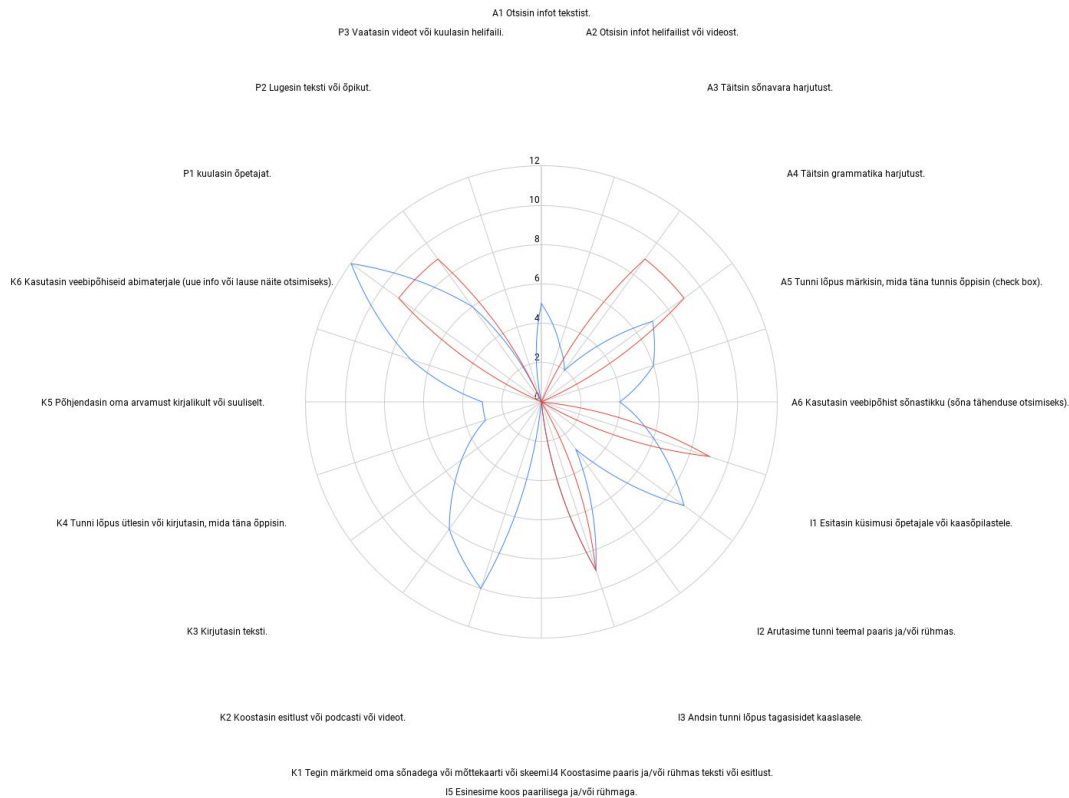
— Õpilase arusaam tunnis toimuvast

Tulemused 2.2

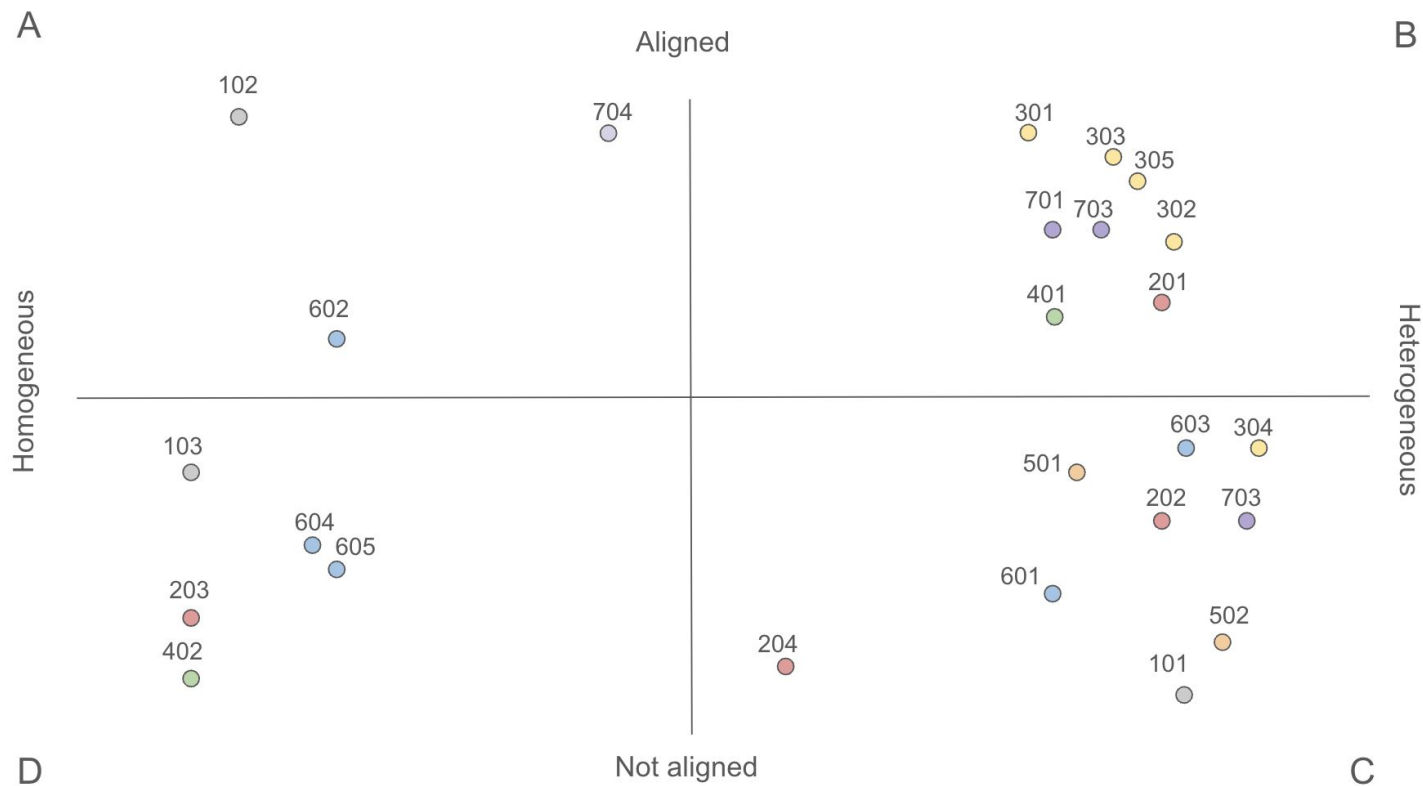
— Õpetaja kavandatud ja läbiviidud disain

— Õpilase arusaam tunnis toimuvast

Tulemused 2.2

Värv tähistab ühe kooli õpetaja erinevaid õppedisaine

Arutelu ja küsimused

IKAP-i terminoloogiline väljakutse

Interaktiivse kaasatusviisi üleväärtustamine võõrkeeleõppes

Aktiivse ja konstruktiivse kaasatusviiside osakaal õppedisainides

Õpetaja ja õpilase vaade erinevus: kavandatud õppedisain - läbiviidud õppedisain - õpilase poolt kogetud õppedisain

TALLINNA ÜLIKOOL

Bibliograafia

Appleton, J.J., Christenson, S.L. and Furlong, M.J. (2008) *Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. Psychology in the Schools* 45, 369–386.

Barlow, A., Brown, S., Lutz, B., Pitterson, N., Hunsu, N., & Adesope, O. (2020). *Development of the student course cognitive engagement instrument (SCCEI) for college engineering courses. International Journal of STEM Education*, 7(1), 1-20.

Chi, M. T., & Wylie, R. (2014). *The ICAP framework: Linking cognitive engagement to active learning outcomes. Educational psychologist*, 49(4), 219-243.

Christenson, S.L., Reschly, A.L. and Wylie, C. (eds) (2012) *Handbook of Research on Student Engagement*. New York: Springer.

Fredricks, J., Blumenfeld, P. and Paris, A. (2004) *School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. Review of Educational Research* 74 (1), 59–109.

Hiver, P., Al-Hoorie, A. H., & Mercer, S. (Eds.). (2020). *Student engagement in the language classroom (Vol. 11). Multilingual Matters*.

Skinner, E.A. and Pitzer, J.R. (2012) *Developmental dynamics of student engagement, coping, and everyday resilience. In S.L. Christenson, A.L. Reschly and C. Wylie (eds) Handbook of Research on Student Engagement (pp. 21–44). New York: Springer*.

Smith, J. A., & Fieldsend, M. (2021). *Interpretative phenomenological analysis. American Psychological Association*.

